

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Severovou v právní věci žalobce **Vladimíra Hučina**, nar. 25.5.1952, bytem Lančikových 1742/10, zastoupeného Mgr. Petrem Kočím, advokátem se sídlem Praha 6, Na Štáhlavce 1105/16, proti žalovanému **Ing. Tomáši Hradílkovi**, nar. 28.4.1945, bytem Lipník nad Bečvou, Zahradní 892/19, zastoupenému JUDr. Tomášem Sokolem, advokátem se sídlem Praha 2, Sokolská 60, **o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkové újmy v penězích,**

takto:

I. Změna žaloby **se připouští.**

II. Žaloba, aby žalovaný byl povinen zaslat žalobci do 3 dnů od právní moci rozsudku písemnou omluvu následujícího znění:

„Omluva:

Dne 23. července 2007 jsem v deníku Lidové noviny zveřejnil článek nazvaný „Narcis Hučín zneužívá demokracii“. V tomto článku jsem neoprávněně označil pana Vladimíra Hučina z Přerova za pachatele výbuchů k nimž došlo na přelomu milénia

v Přerově, použil jsem pro něj hanlivého označení „gauner“ a psychologický terorista. A dále jsem uvedl, že skutečnost, že byl soudně zcela zproštěn veškerých obvinění byla velká blamáž. Dne 2. srpna 2007 jsem v témže deníku publikoval článek „Ve svém kritickém postoji k Hučínovi jsem se utvrdil“, ve kterém jsem uvedl, že některé činy, jichž se pan Hučín dopustil v době před rokem 1989 měly ryze kriminální charakter.

Tím jsem se dopustil závažného zásahu do práva na ochranu osobnosti pana Hučina. Za zveřejnění obou článků se mu proto omlouvám.

Ing. Tomáš Hradílek

bývalý mluvčí Charty 77 a bývalý ministr vnitra“.

s e z a m í t á .

III. Žaloba, aby žalovaný byl povinen zveřejnit na vlastní náklady do 15-ti dnů od právní moci rozsudku omluvu stejného znění v deníku Lidové noviny, v minimálním formátu ¼ tiskové strany, **s e z a m í t á .**

IV. Žaloba, aby žalovaný byl povinen zaplatit žalobci částku 500.000,- Kč **s e z a m í t á .**

V. Žalobce **j e p o v i n e n** zaplatit žalovanému na nákladech řízení částku 37.383,- Kč, do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u soudu dne 9.1.2009 se žalobce domáhal ochrany osobnosti s tvrzením, že žalobce, aktivní odpůrce komunistického režimu a pozdější důstojník Bezpečnostní informační služby, byl v letech 2001-2007 stíhán pro trestné činy nedovoleného ozbrojování, neuposlechnutí rozkazu, zneužívání pravomoci veřejného činitele, šíření poplašné zprávy, ohrožení utajované skutečnosti, neoprávněného nakládání s osobními údaji a podvodu. Všechny těchto obvinění byl pravomocně zproštěn, když soud konstatoval, že podaná obžaloba je ve všech svých bodech nedůvodná. Žalobce rovněž uspěl ve věci své rehabilitace a pravomocně

byly zrušeny všechny trestní rozsudky, jimiž byl žalobce odsouzen za činy, jichž se dopustil před rokem 1989 v rámci své odbojové činnosti proti komunistickému režimu. Žalovaný, bývalý mluvčí Charty 77 a polistopadový ministr vnitra, zveřejnil v deníku Lidové noviny dva články. Jedná se o článek „Narcis Hučín zneužívá demokracii“ publikovaný dne 23.7.2007 na titulní straně Lidových novin (dále jen článek 1) a dále článek „Ve svém kritickém postoji k Hučínovi jsem se utvrdil“, zveřejněný v témže deníku dne 2.8.2007 v rubrice Polemika (dále jen článek 2).

V článku 1 žalovaný uvedl: „V moravském vydání LN ze dne 27. června 2007 v článku o sporu bývalého pracovníka BIS Vladimíra Hučina s někdejší vysoké postaveným policistou plukovníkem JUDr. Jiřím Pšcolkou (Soud zamítl Hučínovu žalobu) byl citován také výrok, který jsem pronesl v soudní budově „Vladimíra Hučina znám dobře dvacet let a většího gaunera jsem neviděl“. Chci čtenářům objasnit důvody, které mě k takovému vyjádření vedly.“ „Když na přelomu milénia došlo v mém okresním městě, v Přerově, kde on bydlí k několika výbuchům a Hučín byl záhy zatčen, obával jsem se, že má ty výbuchy na svědomí. Abych rozptýlil své jisté pochybnosti o oprávněnosti jeho trestního stíhání, využil jsem osobních kontaktů a svého někdejšího politického postavení k získání nadstandardních informací, zejména z policejních zdrojů. Ty byly naprosto dostačující k tomu, aby se má obava, že Hučín je iniciátorem těchto výbuchů, změnila téměř v jistotu.“ „Někdy na konci Hučínovy vazby mi telefonoval bývalý ministr vnitra a někdejší senátor Jan Ruml. Ohledně celé kauzy jsme se prakticky shodli. Ruml prohlásil, že Hučín má ty výbuchy zřejmě na svědomí, neboť mu to na základě analýzy odposlechu potvrdil Honza Kubice.“ Poté žalovaný vyjádřil svůj negativní názor o žalobci, že „(Hučín) je psychologický terorista, který flašinetovou demagogií, věčným pomlouváním a špiněním těch, kteří ho mohou ohrozit, vytváří kolem sebe v součinnosti se svými příznivci atmosféru strachu.“ V závěru zhodnotil výsledek žalobcovy trestního stíhání slovy „Nedávno byl (Hučín) soudně zcela zproštěn všech obvinění. Je to velká blamáž. Dokážu si představit, že právě obavy z pomluv a špinění, umocněné nenávisťným napětím, jež při přelíčení vytvářeli Hučínovi příznivci, mohly mít vliv na rozhodování soudců. Vycházím přitom z vlastních obav a zkušeností svých známých“.

V článku 2, který má charakter repliky na již dříve zveřejněný článek JUDr. Hulíka, žalovaný znovu zopakoval, že žalobce byl stíhán důvodně, a připojil větu, že „žalobce se při své odbojové činnosti dopustil celé plejády činů, z nichž některé mají ryze kriminální charakter“. Závěrem uvedl, že jeho předchozímu článku „vyjádřilo podporu mnoho lidí, mimo jiné také prezident republiky pan Klaus svým osobním dopisem“.

Rozlišuje mezi skutkovými tvrzeními a hodnotovými soudy, které lze ještě považovat za přípustné a těmi, které již tento rámeček překračují. Výrok žalovaného o žalobcových rehabilitačních řízeních, v nichž byl podle názoru žalovaného žalobce rehabilitován pro řadu skutků ryze kriminálního charakteru, je toliko hodnotovým soudem. Žalobce však neshledává pojmového rozdílu mezi činem (ryze) kriminálního charakteru a činem trestným, z čehož dovozuje, že příslušné vyjádření žalovaného není hodnotovým soudem, ale skutkovým tvrzením. Označení „gauner“ je

jednoznačně difamující a jeho použití vůči druhé osobě se přičítá zásadám obecné slušnosti, navíc v daném kontextu byl jeho urážlivý charakter zdůrazněn samotnou formulací. Stejně difamující charakter má označení „psychologický terorista“, který rovněž vybočuje z mezí toho, co lze podřadit svobodě projevu. Pokud jde o tvrzení, že žalobce je pachatelem přerovských bombových útoků, je nutno poukázat na to, že toto tvrzení je formulováno natolik explicitně a konkrétně, že má charakter tvrzení skutkového, přičemž doposud žalovaný neprokázal pravdivost svého tvrzení. Průměrný denní počet prodaných výtisků deníku Lidové noviny v době publikace článků činil cca 68.000 kusů. Lidové noviny byly v té době denním periodikem se sedmým nejvyšším nákladem v České republice. Závažnost zásahu byla umocněna tím, že kopie článku 2 byla využita v kampani předcházející senátním volbám v roce 2008, když tímto článkem blíže nezjištěné osoby přelepovaly žalobcovy volební plakáty. Došlo k narušení volební kampaně do Senátu parlamentu ČR, došlo k ovlivnění voličů, následky neoprávněného zásahu musely být opakovaně vysvětlovány v předvolební kampani, došlo k narušení pověsti žalobce a důvěry u blízkých přátel, k poškození cti a důstojnosti před širokou veřejností, zejména v Přerově. Články, v nich je žalobce žalovaným vylíčen jako terorista a zároveň nebezpečný intrikán, který dokázal s pomocí svých zfanatizovaných příznivců donutit soud k vydání zprošťujícího rozsudku, byly nejen způsobily žalobci újmu na pověsti a společenském postavení, ale že ke škodlivému následku došlo svědčí i samotná skutečnost, že byly použity jako prostředek v senátní kampani. Mimořádná závažnost zveřejněných informací spočívá v tom, že žalovaný články podepsal jako bývalý mluvčí Charty 77 a bývalý ministr vnitra. Žalovaný žalobce označil za pachatele bombových útoků v Přerově na přelomu milénia, tedy ze závažných teroristických činů, přičemž fakt, že žalobce nikdy nebyl obviněn, natož pro ně odsouzen, nemusel být čtenářům znám. Žalovaný vůči žalobci užívá velmi ostré označení „psychologický terorista, který kolem sebe vytváří atmosféru strachu, u čtenářů vzniká dojem, že žalobce dosáhl zprošťujících rozsudků podivným, a patrně nezákonným způsobem, minimálně nátlakem na soudce. Žalovaný se odvolává na nikdy nezveřejněný dopis prezidenta, který mu měl vyjádřit podporu, na bývalého ministra vnitra Rumla, který měl vinu žalobce potvrdit na základě údajů z odposlechů, a na bývalého důstojníka policie Jana Kubiceho. Ačkoliv žalovaný připouští, že žalobce byl za skutky z období před r. 1989 plně rehabilitován, difamuje jej tvrzením, že ve skutečnosti se jednalo o celou plejádu činů ryze kriminálního charakteru. Jelikož pouhá omluva je s ohledem na intenzitu zásahu nepostačující, domáhá se rovněž zadostiučinění v penězích ve výši 500.000,- Kč.

Po poučení soudu žalobce tvrdil, že do jeho osobnostních práv bylo zasaženo výroky žalovaného – v článku 1 „Vladimíra Hučina znám dobře 20 let a většího gaunera jsem neviděl“, „je to psychologický terorista“, „Obával jsem se, že má ty výbuchy na svědomí“ a „aby se má obava, že Hučín je iniciátorem těchto výbuchů změnila téměř v jistotu“ a následně „Nedávno byl soudně zcela zproštěn všech obvinění. Je to velká blamáž“. – v článku 2 „Hučín za celou plejádu činů z doby normalizace, z nichž některé mají ryze kriminální charakter“.

Žalobce změnil text požadované omluvy tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozsudku, přičemž změna žaloby byla dle ust. § 95 odst. 1 a 2 o.s.ř. připuštěna.

Žalovaný navrhol zamítnutí žaloby jako nedůvodné s tím, že k neoprávněnému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobce nedošlo. Namítl nedostatek pasivní legitimace, když k zásahu mělo dojít v periodickém tisku. Za obsah článků je dle § 4 z.č. 46/2000 Sb. je odpovědný vydavatel. Učinil nesporným, že žalovaný je autorem obou článků, že žalobce byl v minulosti trestně stíhán, dílem byl obžaloby zproštěn, dílem, ve vztahu k již pravomocným odsouzením, rehabilitován. Učinil sporným, zda v době publikace článků měl deník Lidové noviny průměrný počet prodaných výtisků asi 68 000 kusů denně, že články byly publikovány v celorepublikovém vydání tohoto deníku a zda docházelo v případě žalobcovy předvolební kampaně k přelepování jeho plakátů kopiemi článků. Připustil, že žalobce je osobou známou, může být vnímán jako osoba veřejného zájmu, a to ve vztahu ke svému regionu, zejm. Přerovsko. Zdůraznil, že žalobce články spíše interpretuje, a to navíc formulacemi, které jsou vytrženy z kontextu. Stejná výhrada se vztahuje i vůči žalobnímu petitu, kde tvrzení o údajném jednání žalovaného je spíše hodnotícím závěrem žalobce, než konkrétní citací toho, co žalovaný prohlásil. Z citací a z jejich kontextů není patrné, ve kterém ze dvou článků měl žalovaný na adresu žalobce tvrdit, že „disponuje interními informacemi o žalobcově vině a výsledek jeho trestního stíhání je velká blamáž“ a že „žalobce se při své odbojové činnosti dopustil celé plejády činů, z nichž některé mají ryze kriminální charakter. V článku 1 žalovaný skutečně na adresu žalobce uvedl „Nedávno byl soudně zcela zproštěn všech obvinění. Je to velká blamáž.“ Tvrzení žalovaného o tom, že výsledek trestního stíhání žalobce je velká blamáž, se jistě netýká osobnosti žalobce, je to hodnotící výrok žalovaného, zabývající se výsledkem trestního procesu. Druhé tvrzení lze najít v článku 2, kde je uvedeno, že žalobce byl plně rehabilitován „za celou plejádu činů z dob normalizace, z nichž některá mají ryze kriminální charakter“, k čemuž žalovaný dále dodává, že takto byl žalobce očištěn do podoby bílé lilie, což jej krajně znechucuje. Citovaný výrok je ryze hodnotícího charakteru, žalovaný jasně konstatuje, že žalobce byl rehabilitován, tedy objektivně zproštěn obvinění, avšak z jeho pohledu se přesto dopouštěl skutků, které pro něj mají ryze kriminální charakter. Žalovaný se nedopustil nepravdivého tvrzení, že žalobce se dopustil nějakého konkrétního trestného činu, ale jasně vyjádřil své hodnocení, zejména zdůraznil svůj nesouhlas, se soudním rozhodnutím. Mezi obviněním ze spáchání trestného činu a tvrzením, že se někdo dopustil jednání ryze kriminálního charakteru, je podstatný rozdíl. Navíc jde o jistou nadsázku, která se používá i v běžné hovorové řeči, v níž se čas od času uvede, že něčí jednání má vysloveně kriminální charakter, čímž je míněno, že by teoreticky mohlo jít až o trestný čin, aniž by bylo třeba zacházet do podrobností.

Pokud jde o výrok „Vladimíra Hučina znám dobře 20 let a většího gaunera jsem neviděl“, žalovaný zdůraznil, že v předmětném článku výraz „gauner“ na adresu žalobce nepoužil. V tomto článku jde o citací toho, co žalovaný citoval jako svůj dřívější výrok, který byl otištěn v moravském vydání LN dne 27.6.2007. Následně žalovaný uvedl, že hodlá objasnit důvody, které ho k takovému vyjádření vedly, tedy užití výrazu vysvětloval, což je podstatný rozdíl. Z článku 1 je zřejmé, že tento výrok žalovaný pronesl v soudní budově, v blíže neurčitěm čase a takto byl citován v moravském vydání LN ze dne 27.6.2007. Jde zjevně hodnotící výrok, vztažený k žalovanému, který ze svého pohledu a své znalosti gaunerů považuje žalobce za

gaunera největšího. Pojem gauner označuje člověka s mírně řečeno nevhodným chováním či nevhodným morálním profilem, popř. kombinace obojího, pak jde jistě o hodnocení urážlivé. Je však nesporné, že takoví lidé existují, je velmi pravděpodobné, že se s nimi setkává prakticky každý, takže každý si vytváří své portfolio znalostí osob, které lze označit za gaunery. Koho do tohoto portfolia zařadí a v jakém pořadí je pak zcela soukromá záležitost. Nešlo o výrok samoučelný, ale o výrok uvozující oznámení o zájmu žalovaného vysvětlit čtenářům důvody, které ho k takové kategorizaci žalobce vedou. Je otázkou, zda užívání „velmi silného jazyka“, které vytýká žalobce žalovanému samo o sobě či v kontextu s jinými, v této žalobě tvrzenými skutečnostmi, může zakládat skutkovou podstatu jednání, jímž je protiprávně zasaženo do cti a vážnosti žalobce.

Dále žalovaný v článku 1 uvedl a žalobce v žalobě cituje „Když na přelomu milénia došlo v mém okresním městě, v Přerově, kde on bydlí k několika výbuchům a Hučín byl záhy zatčen, obával jsem se, že má ty výbuchy na svědomí. Abych rozptýlil své jisté pochybnosti o oprávněnosti jeho trestního stíhání, využil jsem osobních kontaktů a svého někdejšího politického postavení k získání nadstandardních informací, zejména z policejních zdrojů. Ty byly naprosto dostačující k tomu, aby se má obava, že Hučín je iniciátorem těchto výbuchů, změnila téměř v jistotu“. Z těchto citátů není zřejmé, kterou z vět považuje žalobce za zásah do osobnostních práv, zda žalobce má za to, že tyto výroky spolu nějak souvisí, zda mají být považovány za oddělené, zda všechny tři věty považuje za zásah, nebo jen některou z nich. Žádná z prvních dvou vět není závadná, nemůže zasáhnout, pokud třetí věta mohla u žalobce vzbudit pohoršení, pak z právního hlediska nedůvodně. Žalovaný sděluje, že pokud jde o něj samotného, obával se či měl podezření z toho, že žalobce je iniciátorem výbuchů v Přerově a v jeho očích, z jeho pohledu a na základě jeho hodnocení se tato obava změnila „téměř v jistotu“. Nemá smysl spekulovat o tom, kdo byl pachatelem výbuchů, žalobce za iniciátora výbuchů de jure považovat nelze a nelze jej tak ani označovat. Žalovaný se o to ani nepokoušel, pouze tvrdí, že na základě jemu dostupných informací se jeho původní nejistota změnila v jistotu. Obdobně se lze postavit k dalšímu tvrzení žalobce v žalobě, obsahujícímu citaci z článku žalovaného „Někdy na konci Hučínovy vazby mi telefonoval bývalý ministr vnitra a někdejší senátor Jan Ruml. Ohledně celé kauzy jsme se prakticky shodli. Ruml prohlásil, že Hučín má ty výbuchy zřejmě na svědomí, neboť mu to na základě analýzy odposlechu potvrdil Honza Kubice.“ Poté žalovaný vyjádřil svůj negativní názor o žalobci, že (Hučín) je „psychologický terorista, který flašinetovou demagogií, věčným pomlouváním a špiněním těch, kteří ho mohou ohrozit, vytváří kolem sebe v součinnosti se svými příznivci atmosféru strachu“. Tvrzení o tom, jak žalovaný dospěl k závěru o údajné odpovědnosti žalobce za výbuchy je nepochybně tvrzením velmi závažným, ale je nutno vnímat daný kontext. Ten spočívá v tom, že žalovaný připomínal své myšlenkové pochody a závěry z doby předtím, než ve věci rozhodl soud. Žalovaný zřetelně netvrdil a netvrdí, že žalobce se dopustil jednání, jehož podstatou byly zmíněné výbuchy, jednoznačně toliko uvádí, že v době před rozhodnutím soudu a na základě určitých znalostí dospěl k závěru o příčinách výbuchu. Žalovaný žalobce prostě podezíral a jasně doznává, že soud rozhodl jinak. Podobný závěr pak lze vztáhnout i na další citovaný výrok žalovaného „Nedávno byl (Hučín) soudně zcela zproštěn všech obvinění. Je to velká blamáž.

Dokážu si představit, že právě obavy z pomluv a špinění, umocněné nenávistným napětím, jež při přeličeních vytvářeli Hučínovi příznivci, mohly mít vliv na rozhodování soudců. Vycházím přitom z vlastních obav a zkušeností svých známých". Žalovaný vyjadřuje kritiku určitého chování, ale nikoliv žalobce, nýbrž osob, které se údajně měly podílet, či mít vliv na rozhodnutí soudu. Jde o hodnotící pasáž, vztáženou k tomuto soudu, nikoliv k žalobci. Citovaným tvrzením, že žalovanému v souvislosti s články „vyjádřilo podporu mnoho lidí, mimo jiné také prezident republiky pan Klaus svým osobním dopisem" nemohlo být zasaženo do práv žalobce.

Žalovaný zdůraznil, že obsahem předmětných dvou článků nepřekročil jasně stanovená kritéria mezi stanovených pro věcnou a konkrétní kritiku. Užité výrazy, přes jejich jistou expresivitu nepřekročily to, co je obvykle označováno jako širší norma. Žalovaný nevybočil z hranic, které mu vymezuje právo na svobodu projevu a šíření vlastních názorů. Je podstatný rozdíl mezi obecným prohlášením o tom, že se někdo dopustil určitého jednání a mezi tvrzením, že zmíněný se takového jednání dopustil, avšak podle přesvědčení (obav) mluvčího. Ještě podstatnější je to, že i v rámci článku 1 žalovaný jasně uvedl myšlenkový postup, který ho k jeho vnitřnímu přesvědčení dovedl.

Mezi účastníky bylo **nesporné**, že žalovaný je autorem článku s názvem „Narcis Hučín zneužívá demokracii", který byl publikován dne 23.7.2007 na titulní straně Lidových novin, a dále článku „Ve svém kritickém postoji k Hučínovi jsem se utvrdil" zveřejněný v témže deníku 2.8.2007 v rubrice polemika a obsah obou článků. Žalobce byl v letech 2001-2007 stíhán pro trestné činy nedovoleného ozbrojování, neuposlechnutí rozkazu, zneužívání pravomoci veřejného činitele, šíření poplašné zprávy, ohrožení utajované skutečnosti, neoprávněného nakládání s osobními údaji a podvodu, všech těchto obvinění byl pravomocně zproštěn. Žalobce rovněž uspěl ve věci své rehabilitace a byly rovněž zrušeny všechny trestní rozsudky. Žalovaný je bývalým mluvčím Charty 77 a polistopadovým ministrem vnitra.

Mezi účastníky bylo **sporné**, zda v době publikace článků měl deník Lidové noviny průměrný počet prodaných výtisků asi 68 000 kusů denně, zda články byly publikovány v celorepublikovém vydání tohoto deníku, zda docházelo v případě žalobcovy předvolební kampaně k přelepování jeho plakátů kopiemi článků, zda výroky žalovaného o žalobci byly způsobily zasáhnout do osobnostních práv žalobce a jaké byly následky tohoto tvrzeného neoprávněného zásahu.

Krajský soud se nejprve vypořádal s námitkou žalovaného o nedostatku jeho pasivní legitimace. Zákon č. 46/2000 Sb. tvoří významný doplněk obecné občanskoprávní ochrany osobnosti, avšak možnost uplatnění tohoto právního prostředku ochrany nevyklučuje uplatnění práva na ochranu osobnosti dle § 11 a násl. obč. zák. Tuto námitku krajský soud neshledal důvodnou.

Na základě skutečností, které byly mezi účastníky nesporné učinil krajský soud následující **závěr o skutkovém stavu věci**. Žalovaný je autorem článku s názvem „Narcis Hučín zneužívá demokracii", který byl publikován dne 23.7.2007 na

titulní straně Lidových novin, a dále článku „Ve svém kritickém postoji k Hučínovi jsem se utvrdil“ zveřejněný v témže deníku 2.8.2007 v rubrice polemika a obsah obou článků. Žalobce byl v letech 2001-2007 stíhán pro trestné činy nedovoleného ozbrojování, neuposlechnutí rozkazu, zneužívání pravomoci veřejného činitele, šíření poplašné zprávy, ohrožení utajované skutečnosti, neoprávněného nakládání s osobními údaji a podvodu, všech těchto obvinění byl pravomocně zproštěn. Žalobce rovněž uspěl ve věci své rehabilitace a byly zrušeny všechny trestní rozsudky. Žalovaný je bývalým mluvčím Charty 77 a listopadovým ministrem vnitra. V článku s názvem „Narcis Hučín zneužívá demokracii“ žalovaný mj. napsal: „V moravském vydání LN ze dne 27.června 2007 v článku o sporu bývalého pracovníka BIS Vladimíra Hučina s někdejšími vysoce postavenými policisty plukovníkem JUDr. Jiřím Pščolkou (Soud zamítl Hučínovu žalobu) byl citován také výrok, který jsem pronesl v soudní budově: „Vladimíra Hučina znám dobře dvacet let a většího gaunera jsem neviděl“. Chci čtenářům objasnit důvody, které mě k takovému vyjádření vedly“. Dále je popsáno jak a kdy se žalovaný s žalobcem seznámil a jak se vyvíjely jejich kontakty v následujících letech. „Když na přelomu milénia došlo v mém okresním městě, v Přerově, kde on bydlí k několika výbuchům a Hučín byl záhy zatčen, obával jsem se, že má ty výbuchy na svědomí. Abych rozptýlil své jisté pochybnosti o oprávněnosti jeho trestního stíhání, využil jsem osobních kontaktů a svého někdejšího politického postavení k získání nadstandardních informací, zejména z policejních zdrojů. Ty byly naprosto dostačující k tomu, aby se má obava, že Hučín je iniciátorem těchto výbuchů, změnila téměř v jistotu“. Následně je popsáno, jak žalovaný nedoporučil na základě žádosti prezidentské kanceláře udělit žalobci milost a na základě jakých důvodů. „Někdy na konci Hučínovy vazby mi telefonoval bývalý ministr vnitra a někdejší senátor Jan Ruml. Ohledně celé kauzy jsme se prakticky shodli. Ruml prohlásil, že Hučín má ty výbuchy zřejmě na svědomí, neboť mu to na základě analýzy odposlechu potvrdil Honza Kubice.“ Následuje úvaha žalovaného o chování žalobce a jeho příznivců, a to i ve vztahu k Janu Paroulkovi. Poté žalovaný vyjádřil svůj názor o žalobci, který zneužívá demokracii ve svůj prospěch. „Z některých médií si udělal svou služku. Je psychologický terorista, který flašinetovou demagogií, věčným pomlouváním a špiněním těch, kteří ho mohou ohrozit, vytváří kolem sebe v součinnosti se svými příznivci atmosféru strachu. Nedávno byl soudně zcela zproštěn všech obvinění. Je to velká blamáž. Dokážu si představit, že právě obavy z pomluv a špinění, umocněné nenávistným napětím, jež při přeličeních vytvářeli Hučínovi příznivci, mohly mít vliv na rozhodování soudců. Vycházím přitom z vlastních obav a zkušeností svých známých“. V článku „Ve svém kritickém postoji k Hučínovi jsem se utvrdil“ žalovaný reaguje na stať JUDr. Milana Hulíka a odůvodňuje proč se svůj názor na žalobce rozhodl zveřejnit až nyní. Dále uvedl „Když vidím, že tak vzácný člověk jakým evangelický farář Jan Šimsa bezesporu je, není kvůli banálnímu a směšnému incidentu, starému téměř 30 let, plně rehabilitován a Hučín za celou plejádu činů z doby dormalizace, z nichž některé mají ryze kriminální charakter, je očištěn do podoby bílé lilie, jsem krajně znechucen“.

Takto zjištěný skutkový stav krajský soud posoudil dle ust. § 11 a 13 obč. zák. a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Ke vzniku občanskoprávních sankcí za nemajetkovou újmu způsobenou neoprávněným zásahem do osobnosti fyzické osoby podle § 13 o.z. musí být splněny současně tyto hmotněprávní podmínky a) existence zásahu, který je objektivně způsobilý vyvolat nemajetkovou újmu, spočívající buď v porušení či jen v ohrožení osobnosti fyzické osoby v její fyzické a morální jednotě, b) neoprávněnost (protiprávnost) tohoto zásahu a c) existence příčinné souvislosti mezi a) a b).

Neoprávněným zásahem je takový zásah do osobnosti fyzické osoby, který je v rozporu s objektivním právem. Neoprávněnost zásahu vylučují konkrétně okolnosti a) kde dotčená fyzická osoba k zásahu svolila, b) tam, kde je tento zásah s ohledem na různé veřejné zájmy dovolen zákonem (zákonná licence) a c) tak, kde k němu došlo v rámci výkonu jiného subjektivního práva stanoveného zákonem. V těchto případech zůstává provedený zásah oprávněným pouze tehdy, jestliže se stal přiměřeným způsobem a zároveň, není-li v rozporu s takovými oprávněnými zájmy fyzické osoby, na kterých je třeba s ohledem na zajištění elementární úcty k důstojnosti její osobnosti za všech okolností bezpodmínečně trvat.

V daném případě je nesporné, že došlo ke střetu dvou základních práv, chráněných Listinou základních práv a svobod, a to práva na svobodu projevu, práva vyjadřovat své názory dle čl. 17 odst. 1 a 2 Listiny a práva na čest a důstojnost dle čl. 10 odst. 1 Listiny. Při střetu práva na informace a na jejich šíření s právem na ochranu osobnosti a soukromého života, tedy základních práv stojících na stejné úrovni, je především věcí obecných soudů, aby s přihlédnutím k okolnostem každého případu zvážily, zda jednomu právu nebyla bezdůvodně dána přednost před právem druhým (srovnej III. ÚS 346/06). Je pak úkolem soudu, aby na základě konkrétních okolností daného případu zvážil, zda určitý výrok (vycházející ze svobody projevu) dosahuje takové intenzity, že zasahuje do práva na ochranu cti a dobré pověsti či je situací přiměřený (viz IV. ÚS 154/97). Rovněž je nutno odlišit, zda se jedná o skutkové tvrzení, nebo hodnotící soud, neboť podmínky kladené na přípustnost každé z těchto kategorií se liší (srovnej I. ÚS 156/99, IV. ÚS 146/06, II. ÚS 180/06). Nelze přehlížet, že v případě hodnotícího soudu je nutno zkoumat 1) zda se zakládá na pravdivé informaci, 2) zda forma jeho veřejné prezentace je přiměřená a 3) zda zásah do osobnostních práv je nevyhnutelným průvodním jevem výkonu kritiky, k přehánění a nadsázce (srovnej I. ÚS 453/03, IV. ÚS 23/05).

Skutkové tvrzení se opírá o fakt, objektivně existující realitu, která je zjistitelná pomocí dokazování, pravdivost tvrzení je ověřitelná. V zásadě platí, že pravdivá informace nezasahuje do práva na ochranu osobnosti, pokud tento údaj není podán způsobem, že zkresluje skutečnost, či není natolik intimní, že by odporoval právu na ochranu soukromí a lidské důstojnosti. Hodnotící úsudek je naopak subjektivní názor svého autora, který k danému faktu zaujímá určitý postoj tak, že jej hodnotí z hlediska správnosti a přijatelnosti, a to na základě vlastních (subjektivních) kritérií. Hodnotící soud proto nelze jakkoliv dokazovat, je však nutné zkoumat, zda se zakládá na pravdivé informaci, zda forma jeho prezentace je přiměřená a zda zásah do osobnostních práv je nevyhnutelným průvodním jevem výkonu kritiky, zda

primárním cílem není hanobení a zneuctění dané osoby (srovnej rozhodnutí NS ČR sp. zn. 30Cdo 608/2007, 30Cdo 996/2007) .

Výkon práva kritiky, jako forma svoboda projevu, nemůže být při porovnání zájmů nevyváženě neomezená, kritika má své limity. Kritika právem přípustná (oprávněná) je ta, kde nejsou překročeny meze věcné a konkrétní kritiky, je odpovídající co do obsahu, formy i místa (použité výrazy, formulace, spojení atd.), nevybočuje z mezí nutných k dosažení sledovaného a zároveň společensky uznávaného (legitimního) účelu (cíle). Věcná kritika vychází z pravdivých výchozích podkladů, která z nich zároveň logicky dovozuje odpovídající hodnotící úsudky – závěry. Nepravdivý údaj zpravidla představuje zásah, pravdivý údaj nikoliv. Konkrétní kritika je taková, kdy potřebné výchozí podklady tvoří konkrétně uvedené skutečnosti, musí se vyvarovat všeobecných soudů. Má-li být svoboda projevu osoby kritizující omezena rozhodnutím soudu, je třeba, aby osoba dotčená prokázala, že kritika nebyla vyřčena v dobré víře nebo nešlo o fair kritiku. Přitom presumpcí dovolené kritiky je chráněn toliko hodnotící úsudek, nikoliv tvrzení faktů. Pokud jde o hodnotící soudy i přehánění a nadsázka, byť by byly i tvrdé, nečiní samy o sobě projev nedovoleným. Ani nepřipadnost názoru kritika z hlediska logiky a podjatost kritika nedovolují samy o sobě učinit závěr, že kritik vybočil z projevu, který lze označit za fair. Pouze v případě, že jde o kritiku věci či jednání osob vystupujících ve věcech veřejných, která zcela postrádá věcný základ a pro kterou nelze nalézt žádné zdůvodnění, je třeba považovat za kritiku vybočující z fair projevu (srovnej IV. ÚS 23/2005).

Ochranu osobní cti poskytuje obč. zák. výlučně proti takovým jednáním, která jsou objektivně způsobilá přivodit újmu na osobnosti subjektu práva tím, že snižují jeho čest u jiných lidí a ohrožují tak vážnost jeho postavení a uplatnění ve společnosti. Není tu rozhodné, zda k újmě skutečně došlo, postačuje objektivní způsobilost příslušného jednání takovou újmu způsobit. K porušení práva na čest může dojít nepravdivými skutkovými tvrzeními difamačního charakteru i zveřejněním nepřipustných hodnotících úsudků o určité osobě. Jsou-li v kritice k charakterizaci určitých jevů a osb použity výrazy, jejichž míra expresivity je ve značném nepoměru k cíli kritiky, resp. je-li obsah kritiky nepřiměřený posuzovanému jednání kritizovaného a vyplývá-li z ní úmysl znevážit či urazit kritizovanou osobu (tzv. intenzivní exces), jde o kritiku nepřiměřenou, která je způsobilá zasáhnout do práva na ochranu osobnosti (srovnej rozhodnutí NS ČR sp. zn. 30Cdo 1941/2007).

V souladu se shora citovanou judikaturou dospěl krajský soud k závěru, že nebyl naplněn nezbytný předpoklad pro vznik občanskoprávních sankcí, a to neoprávněnost zásahu, který by byl v rozporu s objektivním právem. Pokud jde o jednotlivé výroky, v nichž žalobce spatřoval zásah do svých osobnostních práv, je nutno je posuzovat v kontextu článku, v němž tyto výroky zazněly. Pokud jde o článek 1, považuje krajský soud za významnou skutečnost, že v tomto článku žalovaný žalobce neoznačil za „gaunera“. Pokud by byl takový výrok užit o jiné osobě, bez jakýchkoliv objasňujících souvislostí, lze souhlasit s žalobcem, že se jedná o výrok urážlivý, překračující míru obecné slušnosti, byť výrok v naší

společnosti užíván velice často a běžně, aniž by bylo vždy cílem tohoto výroku někoho urazit, ponížit, nebo jinak znevážit. Předmětný článek však vychází z toho, že na jiném místě, v jiném čase a v jiných souvislostech žalovaný o žalobci prohlásil „Vladimíra Hučina znám dobře dvacet let a většího gaunera jsem neviděl“ a následně pak v předmětném článku popisuje, na základě jakých faktů a okolností si tento názor o žalobci vytvořil. Tuto skutečnost považuje krajský soud za významnou pro posouzení, zda se jedná o zásah neoprávněný či nikoliv. Je nepochybné, že se se jedná o hodnotící úsudek, který však byl pronesen za jiných okolností a v předmětném článku je vysvětlován. Právě vzhledem k těmto okolnostem má krajský soud za to, že se nejedná o výrok, který by překročil rámec přiměřené kritiky, na kterém je nutno vždy trvat. Dalším obsahem článku žalovaný neoznačil žalobce za pachatele výbuchů, k nimž došlo v Přerově, jak bylo v tvrzeno a jak byla požadována i omluva. Takovéto tvrzení by bylo skutkovým tvrzením, jehož pravdivost by musela být prokázána. Podle názoru krajského soudu se v textu předmětného článku 1 žalovaný svěřuje čtenářům s tím, jak se vyvíjel jeho názor na žalobce (čímž rovněž odůvodňuje svůj předchozí názor vyslovený na žalobce) a uvádí, jak v době, kdy na přelomu milénia došlo v Přerově k několika výbuchům měl obavy, že žalobce má tyto výbuchy na svědomí a jak se na základě určitých informací jeho pochybnosti změnil v jistotu. Je to vysvětlení jeho myšlenkového postupu v době rozhodné, tedy v době, kdy k výbuchům došlo a v následující době, kdy měl posoudit žádost prezidentské kanceláře o milost pro žalobce, kterou nedoporučil. Žalovaný logicky zdůvodňuje, na základě jakých skutečností tento svůj hodnotící úsudek o žalobci, který vyslovil v předmětném článku, učinil a není pravdou, že by žalobce v tomto článku za pachatele výbuchů označil. Pokud žalovaný o žalobci pronesl, že je psychologický terorista, je to rovněž jeho hodnotící úsudek a pokud by nezazněl v spolu s vysvětlením toho, proč byl tento názor učiněn, mohlo by se jednat, za určitých okolností, o neoprávněný zásah. Podle názoru krajského soudu však výraz „psychologický terorista“, v souvislostech s jeho pronesením, není výrazem natolik hanlivým a dehonestujícím, aby byl způsobilý zasáhnout do osobnostních práv fyzické osoby. Navíc je nutno souhlasit s žalovaným, že tento výrok je ve společnosti používán v běžné řeči, např. v partnerských vztazích apod. Dále je nutno zdůraznit, že nepostačuje toliko subjektivní hodnocení a pocity žalobce, pokud jde o dehonestující obsah tohoto výrazu. Zásah do osobnostních práv je objektivní kategorií. Významná pro posouzení tohoto hodnotícího úsudku je skutečnost, že žalovaný v předmětném článku popisuje na základě jakých konkrétních událostí si tento názor o žalobci učinil a podle názoru krajského soudu se nejedná o výraz, který by překročil přijatelné meze, na kterých je nutno trvat. Pokud jde o poslední výrok z předmětného článku, kterým mělo být zasaženo do osobnostních práv žalobce, pak je otázkou, která část použitého výroku je způsobilá zasáhnout do osobnostních práv žalobce. Zcela jistě to není ta část, v níž se uvádí, že žalobce byl soudně zcela zproštěn veškerých obvinění. Pokud by tímto zásahem měl být výrok, že je velkou blamáží, že žalobce byl soudně zcela zproštěn veškerých obvinění, pak se nejedná o hodnotící výrok ve vztahu k žalobci, ale k soudnímu řízení, v němž byl žalobce zcela zproštěn veškerých obvinění. Tento výrok není vůbec způsobilý zasáhnout do osobnostních práv žalobce.

Stejným způsobem je nutno vyhodnotit i výrok žalovaného, který zazněl v článku 2. Jednak tento výrok nekoresponduje s tím výrokem, za který žalobce požaduje omluvu a zadostiučinění. Není pravdou, že by v tomto článku žalovaný o žalobci tvrdil, že některé činy, kterých se dopustil v době před rokem 1989, měly ryze kriminální charakter. V článku žalovaný porovnává skutky (činy) faráře Šimsy, které posuzuje jako banální a směšný incident a skutky (činy) žalobce, které mají kriminální charakter a uzavírá, že farář Šimsa není za své skutky plně rehabilitován oproti žalobce. Vzhledem k tomu, že mezi účastníky bylo nesporné, pro jaké trestné činy byl žalobce stíhán, ač byl následně zproštěn či rehabilitován, je zřejmé, že hodnocení činů žalobce žalovaným má pravdivý základ. Navíc podle názoru krajského soudu tento výrok nevybočil z mezí přípustné a věcné kritiky, když žalovaný zde vyslovuje svůj názor o charakteru skutků, kterých se měl žalobce dopustit, a to bez ohledu na konkrétní výsledek soudního řízení. Tento názor nevybočuje z přípustných mezí slušnosti daných pro oprávněnou kritiku.

Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud neshledal předmětné výroky žalovaného o žalobci za neoprávněné, tyto výroky nevybočují z mezí ústavně zaručeného práva na svobodu projevu, tedy práva vyjadřovat své názory. Jelikož nebyl naplněn jeden ze základních předpokladů vzniku občanskoprávních sankcí podle ust. § 13 obč. zák., byla žaloba žalobce jako nedůvodná v plném rozsahu zamítnuta.

Vzhledem k názoru krajského soudu vyslovenému shora, byly důkazní návrhy žalobce a žalovaného zamítnuty. Důkazní návrhy žalobce se vztahovaly k prokázání tvrzených následků v osobnostních právech žalobce. Jelikož podle názoru krajského soudu nedošlo k neoprávněnému zásahu a nárok není důvodný, bylo zcela nadbytečné prokazovat tvrzené následky. Nad rámec krajský soud dodává, že žalobce ke svým tvrzením o následcích tvrzeného neoprávněného zásahu do osobnostních práv žalobce navíc neunesl břemeno tvrzení, když ani přes poučení soudu netvrdil významné skutečnosti, tedy konkrétně následky neoprávněného zásahu v osobnostních právech žalobce. Tožiko odkaz na osobnostní složku, do níž mělo být jednáním žalovaného zasaženo, je tvrzením zcela nepostačujícím. Pokud jde o důkazní návrhy žalovaného, pak důkaz výslechem účastníka řízení – žalovaného, považuje krajský soud za důkaz nadbytečný, a to s přihlédnutím k samotnému charakteru tohoto důkazu, který má pouze podpůrný charakter, směřující k prokázání sporných skutečností, které nelze prokázat jinak. Pokud jde o další důkazní návrhy tyto byly krajským soudem považovány za nadbytečné, a to jednal proto, že nesměřovaly k prokázání právně významných skutečností, popř. se vztahovaly ke zpochybnění tvrzených následků v osobnostních právech žalobce, což však s ohledem na právní názor krajského soudu vyslovený shora bylo nadbytečné prokazovat.

Výrok o nákladech řízení je dán dle ust. § 142 odst. 1 o.s.ř., když žalovaný byl se svým procesním stanoviskem zcela úspěšný a byly mu přiznány náklady řízení v plném rozsahu. Tyto náklady představuje odměna zástupce dle § 6 odst. 1 písm. a) vyhl. č. 484/2000 Sb. ve výši 25.000,- Kč. Dále byly přiznány 4 režijní paušály (za převzetí zastoupení, vyjádření k žalobě ze dne 12.3.2009 a účast u jednání soudu

dne 8.9.2009, které přesahovalo dvě hodiny) po 300,- Kč, tj. 1.200,- Kč. Žalovanému nebyl přiznán režijní paušál za vyjádření ze dne 2.9.2009, když se již jednalo toliko o repliku k vyjádření žalobce a za podání s důkazním návrhem, když krajský soud tyto náklady nepovažuje za účelně vynaložené. Byla přiznána náhrada za ztrátu času zástupce žalovaného, a to celkem za 13 půlhodin po 100,- Kč, tj. 1.300,- Kč. V souladu s písemnou likvidací nákladů řízení byla z těchto částek ve celkové výši 27.500,- Kč přiznána i 19% DPH ve výši 5.225,- Kč. Dále bylo přiznáno cestovné 1.576,- Kč, stravné 182,- Kč a ubytování 2.900,- Kč (dle přiložených dokladů). Celková výše nákladů řízení činí 37.383,- Kč, když tuto částku je žalobce povinen zaplatit žalovanému do tří dnů od právní moci rozsudku (§ 160 odst. 1 o.s.ř.), k rukám jeho zástupce (§ 149 odst. 1 o.s.ř.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je možné podat si odvolání, a to do 15-ti dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, prostřednictvím Krajského soudu v Ostravě, k Vrchnímu soudu v Olomouci, písemně, dvojmo.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí může se oprávněný domáhat jeho soudního výkonu nebo exekuce.

V Ostravě dne 8. září 2009

Za správnost vyhotovení:
Tereza Polášková

JUDr. Lenka Severová, v.r.
samosoudkyně